

**Contactgroep
Onterechte
Beschuldigingen
COB**

Introductie

Contactgroep Onterechte Beschuldigingen COB

Voor mannen en vrouwen die ten onrechte beschuldigd worden van seksuele intimidatie of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag

Bestrijding van (seksuele) intimidatie

Seksuele intimidatie, en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag zoals agressie, geweld en pesten op het werk (kortheidshalve aangeduid als '[seksuele] intimidatie'), zijn ernstige problemen. Lange tijd werd de ernst van deze problemen onderschat en was het zeer moeilijk om die problemen bespreekbaar te maken.

Daar is sinds het eind van de jaren zeventig en het begin van de jaren tachtig gelukkig verandering in gekomen. In diverse sectoren werd het initiatief genomen om speciale vertrouwenspersonen aan te stellen die tot taak kregen om slachtoffers van (seksuele) intimidatie te ondersteunen en te helpen. Er werden klachtenregelingen ontworpen en er kwam ook meer aandacht voor de noodzaak van preventief beleid. Weliswaar zijn er nog steeds sectoren waar het zeer moeilijk is om dit soort problemen aan de orde te stellen. Maar in het algemeen is er een duidelijke verbetering vergeleken met enkele decennia daarvoor: Seksuele intimidatie en andere vormen van grensoverschrijdend gedrag worden in toenemende mate erkend als probleem.

De keerzijde van de medaille

Deze op zich positieve ontwikkeling heeft echter ook een keerzijde. Betere mogelijkheden om (seksuele) intimidatie aan te klagen hebben geleid tot een nieuw probleem, namelijk het misbruik van die mogelijkheden. Een aanklacht wegens (seksuele) intimidatie is een vlijmscherp wapen. En helaas komt dat wapen ook in handen van degenen die daar niet verantwoord mee kunnen omgaan.

Misbruik van dat wapen leidt tot een nieuwe categorie slachtoffers: Degenen die getroffen worden door een valse aanklacht. De valse aanklacht is een probleem waar tot op heden maar weinig aandacht voor is. Maar helaas zijn onterechte beschuldigingen ook in ons land geen uitzondering meer.

Veel van die onterechte beschuldigingen blijven buiten het publieke gezichtsveld. De reden is dat het voor slachtoffers van een valse aanklacht heel moeilijk is om mee te werken aan meer publiciteit. De doorsnee reactie in geval van een beschuldiging wegens (seksuele) intimidatie is immers: "Ook al is het misschien wat overdreven, er zal toch wel iets gebeurd zijn, want je dient toch niet zomaar een aanklacht in?"

Toch verschijnen er af en toe berichten over aanklachten die onmiskenbaar vals zijn of aanklachten die op z'n zachtst gezegd dubieus zijn. Die berichten vormen, zo is onze ervaring, slechts het topje van een ijsberg.

Wat is eigenlijk een valse aanklacht?

Een aanklacht is onterecht als de klacht gebaseerd is op a) fantasie, d.w.z. verzonnen gebeurtenissen of b) gedrag dat normaliter niet geïnterpreteerd wordt als seksueel getint (zoals: het recht in iemands ogen kijken) of als intimiderend. Niemand kan verantwoordelijk gesteld worden voor andermans fantasieën of buitenissige interpretaties.

Deze omschrijving impliceert dat intenties van de aangeklaagde ("ik heb het niet zo bedoeld") op zich onvoldoende zijn om te kunnen spreken van een onterechte aanklacht. Cruciaal bij de beoordeling is de vraag of het betreffende gedrag

- a) in het maatschappelijk verkeer geldt als (seksueel) intimiderend en
- b) daadwerkelijk heeft plaats gevonden.

Klachtenregelingen en professionele klachtbehandeling

In de praktijk is het beoordelen of een aanklacht terecht is of niet geen eenvoudige zaak. De maatschappelijke betekenis van gedrag is immers mede afhankelijk van de context waarin dat gedrag plaats vindt. Om klachten goed te kunnen beoordelen is professionele deskundigheid van de beoordelaars vereist. En klachtenregelingen dienen zorgvuldig en evenwichtig te zijn om te voorkomen dat verkeerde beslissingen genomen worden.

Aan beide voorwaarden wordt helaas lang niet altijd voldaan. De manier waarop ten onrechte beschuldigen worden bejegend door de betrokken instanties laat vaak veel te wensen over. De vereiste zorgvuldigheid en professionaliteit bij de klachtbehandeling is soms ver te zoeken. De aangeklaagde wordt vaak bij voorbaat gezien en behandeld als dader.

Ondersteuning van de aangeklaagde wordt meestal niet nodig gevonden. Er is geen begrip voor het feit dat een valse aanklacht diep ingrijpt in iemands leven en zware psychische en emotionele schade kan berokkenen. En als je het 'geluk' hebt dat de aanklacht uiteindelijk niet of onvoldoende gegrond wordt verklaard dan nog vereist rehabilitatie vaak een moeizaam gevecht waarbij veel gevergd wordt van je weerstand en je uithoudingsvermogen.

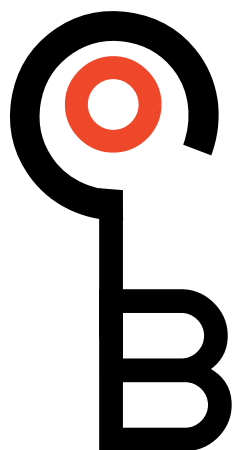
Zelforganisatie

Onvoldoende aandacht in het beleid voor het probleem van valse aanklachten, onzorgvuldige klachtenprocedures en het ontbreken van enige vorm van ondersteuning van onterecht aangeklaagden zijn aanleiding voor de oprichting van de Contactgroep Onterechte Beschuldigingen. De Contactgroep streeft drie doelen na:

- 1) Het verzamelen van gegevens over valse aanklachten en over het functioneren van klachtregelingen.
- 2) Het adviseren en wegwijs maken van onterecht aangeklaagden. Degenen die te maken krijgen met een valse beschuldiging, vallen in een zwart gat en zijn vaak niet meer in staat om adequaat te reageren. Met het oog daarop is een Handreiking opgesteld, te downloaden van www.valsbeschuldigd.org.
- 3) Het streven naar beleidsveranderingen op het terrein van bestrijding en preventie van (seksuele) intimidatie, i.c.:
 - a) aandacht voor de problematiek van onterechte aanklachten,
 - b) ontwikkelen van zorgvuldige en evenwichtige klachtenprocedures,
 - c) deskundigheidsbevordering van vertrouwenspersonen en leden klachtencommissies

Amsterdam, april 2001

Secretariaat COB

COB

Postbus 36234

1020 ME Amsterdam

www.valsbeschuldigd.org

info@valsbeschuldigd.org

tel: 0544 375010